

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De paupertate Christianæ religionis, & de triplici gradu approbatæ:
religionis, ac de virtute modestiæ. Cap. LXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

ro acriori cura inardescit ad infirma, tanto tempore damnabili frigescit à summis, quia utraque simul & æqualiter amari non possunt.

De paupertate Christiane religionis, & de triplici gradu approbatae religionis, ac de virtute modestiae. Cap. LXIII.

EXpoliavi me tunica mea, quomodo induar illa? Lani pedes meos, quomodo inquambo illis? Dicit Titus Livius in prologo de Roma, quod tempore paupertatis nusquam alter locus eo sanctior, nec bonis exemplis ditior fuit. Et quanto rerum minus habuit, tanto minus cupiditatis habebat. Sed postea diuitiarum auaritia, & luxuriam induxerunt. Hinc prospera mundi huius semper sunt timenda. Nam successus rerum temporalium, est aeternae damnationis indicium, ut dicit Gregorius, quia difficile est, ut presentibus & futuris quis persuetur bonis. Vnde Seneca: Mihi crede, non potest esse diues, & felix. Multum est enim non corrumpi diuitiarum contubernio. Magnus est ille, qui in diuitijs pauper est. Scire autem uti paupertate, maxima felicitas est. Veruntamen nemo alius est Deo magis dignus, quam qui opes contempserit. Ad maiorem autem euentiam, triplex gradus paupertatis distingui potest. Primus gradus est paupertas professionis in religione Christiana, vel etiam approbata. Paupertas enim professio-
nis Christianae religionis, quamuis non est perfecta, tamen sic debet esse moderata, quod dirigat effectum ad aequitatem iustitiae, & affectum ad debitam meram concupiscentiae. Sicut enim malum est iniusta possessio, sic & immoderate iusta diligere: Vnde consulit Xystus Philosophus. Si vis cum animi letitia viuere, noli multa colligere. Omne quod est plus homini, quam necesse est, inimicum est illi. Non amplius possideas, quam usus, corporis postulat. Sufficienciam stude seruare, mediocribus contentus esse stude. Eodemque affectu loqui videtur Sapiens, cum dicit: *Diuitias & paupertatem ne dederis mihi, sed tantum tribue victui meo necessaria.* Sunt enim nonnulli, secundum Gregorium, qui sic caelestia appetunt, quod tamen à terrenorum possessione non auelluntur, qui tamen ab eisdem rebus, quas habent, alieni sunt, quia ad haec ipsa, quae possident, ex desiderio non tenentur. Et sunt nonnulli, qui ad comprehendendum culmen perfectionis, dum interius altiora appetunt, exterius cuncta, quae inuitè possident, vilipendunt cum Apostolo, *nihil habentes, ac omnia possidentes;* ac non pro libitu, sed pro sola necessitate utentes. Mirabilis est autem non inhaerere rebus

Gradus
paupertatis.
Paupertas
professionis.

Prover. 30.

possedis, quàm omnia relinquere: quia rebus abundare, & penuriam pati, est quoddam genus martyrij, dicente Bernardo: Quid mirabilius, aut quod martyrij genus grauius est, quàm inter epulas esurire? inter vestes multas & pretiosas algere? paupertate premi inter diuitias, quas offert mundus, quas ostentat malignus, quas desiderat noster appetitus? An non coronabitur, si sic certauerit? Paupertas verò professionis approbata religionis est, qua quis profiterur nihil proprii possidere. De qua dicit Bernardus. Felix voluntaria paupertas omnia relinquentium, & te sequentium Domine Iesu. Quae tamen professio in tepidis maculatur imperfectionibus diuersis, dum solum abstrahunt manum, non affectum. Qui cum censum habeant pauperis, voluntatem non abiciunt diuitis. Qui cum omnes diuitias suas pro Christi amore disperserint, prius tamen cordis affectum etiam in rebus minimis retinent. O vere magna infamia, quod qui maxima spreuerunt, minimis inuisantur. Quid enim distat quaecumque substantia desideretur, dum affectus aequaliter sit corruptus, nisi quod tolerabilius videtur, quae plaris esse videtur plurimum desiderare? Hoc igitur cautius memoriae commendetur, quod quicquid affectu in corde concluderint, eorum iusto iudice thesaurizasse, & tanquam proprium possedisse, indicabuntur. Secundus gradus est paupertas vsus, cum scilicet appetitus vsus restringitur ad eaduntaxat, quae corpori videntur esse necessaria: quos superfluitas contristat, curiositas cruciat, & sola necessitas prouocat, consilio Isaac Abbatis, dicentis: Esto liber à multa sollicitudine corporis, rerumque perturbatione, vt delectabilem gustationem in anima tua gultes, per dulcem considerationem, quae exuperat omnem sensum, & sentiat eam anima perseverando in ipsa. Nisi enim destruat homo à corde suo sollicitudinem secularium rerum praeter necessarium vsus naturae, ac dimittat Dominum curare de ipsis, spiritualis ebrietas in ipso non mouebitur, & consolationem illam non sentiet, de qua dicit Apostolus: *Nestra conuersatio est in caelis*. Veruntamen huiusmodi contemptores superfluitatum & curiositatum, plerique nimis afficiuntur ad eocessaria & necessaria, eorum ablationem, vel mutationem a quo animo non ferentes: & in hoc puritatem altissimae paupertatis commaculant. Quia quantumcunque vsus rei necessarius iudicatur, affectus tamen illius omnino denegatur. Vnde quantum quis perfectius Deum diligit, tantò perfectius & expeditius omnia, quae sub Deo sunt, contemnit. Quantum verò quis est in amore Dei tepidior, tantò reperitur ad caetera cuncta

Paupertas
vsus.

Philip. 3.

econtemenda negligentior. Si ergo ut refert Hieronymus contra Iou-
 nianum, plurimi Philosophorum leguntur diuitias non tantum con-
 tempsiſſe, ſed etiam abiectiſſe velut impedimentum ſapientia & virtu-
 tis, ſicut fecit Socrates, quæ omnium Philoſophorum ſectæ rãquam ſa-
 pientia & virtutis vnicum fontem venerãtur, quid faciet Chriſtianus
 ad hoc, vt increatã ſapientiam pro modulo ſuo feliciter apprehende-
 re, fruiq; feliciter valeat? Tertius gradus eſt paupertas affectionis, Paupertas
affectionis. qua
 fidelis anima ſpiritu diuino inebriata, tanto fertur affectu paupertatis,
 quodd nihil in infimis inuenit, quod mētem vel affectum etiam in mi-
 nimo allicit: ſed potius ea, quæ neceſſaria ſunt cum tædio mētis, & nau-
 ſea quadã in ſubſidium & vſum naturæ mortalis admittit, vt ſic libe-
 ris alis affectuum, inter nuda crucifixi brachia iugiter ſe ſubleuet, & ex-
 perietur feliciter illud diuinũ promiſſum: *Lactabo eam*, ſcilicet ſpiritu-
 alium dulcedine, & *ducam eam in ſolitudinẽ*, id eſt, in abstractionẽ per
 affectum ab omni creato, & *ibi loquar ad cor eius*. Super quo dicit Al-
 bertus Magnus, quodd locutio Domini in corde, eſt de arduis gratijs
 mēti ſecuritatẽ præſtare. Sciunt experti quantas ſpirituales conſolati-
 ones, & cordiales oblectationes huiusmodi perfecta rerum abdicatio
 ſubminiſtrat. Denique, videndum de virtute modeltia, quæ cenſetur
 quartũ cellariũ, de qua dicit Auguſtinus: Modeltia eſt cultũ, & motũ, Oſca 2.
Modeltia. & omnẽ noſtrã occupationem vltra defectum, & citra exceſſum ſiſte-
 re & ordinare: quia incompoſitio corporis, qualitatem indicat mentis.
 Igitur in inceſſu, ſtatu, habitu, & in omnibus motibus nihil fiet, quod
 cuiusquã aspectũ offendant. Nihil enim tam præclarum & tam magni-
 ficum eſt, quod nõ moderatione deſideret temperari. Vnde, ſicut tem-
 perantia eſt moderatiua corũ, quæ difficillimũ eſt refrænare, ſic mode-
 ltia eſt moderatiua eorum, quæ in hoc mediocriter ſe habent. Quamuis
 enim aliquis ex naturali diſpoſitione aptitudinẽ habeat ad hanc, vel
 ad illam diſpoſitionẽ exteriorũ, vel interiorũ motuum, quod tamen
 naturæ deest, ſuppleri debet ex rationis induſtria & diuina gratia, iu-
 xta illud Ambroſij: Motum informet natura: ſi quid ſane in natu-
 ra vitij eſt, emendet induſtria. Præcipuẽ tamen motus exteriores ho-
 minis ſunt per rationem ordinabiles, & ideo ad imperium rationis
 exteriora membra moueri debent: quia motus exteriores ſunt ſig-
 na quædam interioris diſpoſitionis, & vox quædam animi eſt cor-
 poris motus. Ex motibus enim corporis homo cordis noſtri abſcon-
 ditus, aut leuior, aut iactantior, aut turpior, aut iracundior, aut

Eccli. 19.

contra grauior & cōstantior, aut purior, aut humilior, aut māfuetior existimatur, iuxta illud Ecclesiastici: *Amittus corporis, & risus dentium, & ingressus hominis enuntiant de illo.* Veruntamen, vt dicit Seneca, nulla res magis animos induit honestos, & in pravum inclinabiles reuocat ad rectum, quā bonorum virorum conuersatio. Paulatim enim descendit, & vim praecepti obtinet frequenter aspici, frequenter audiri. Et quia, secundum Philosophū, ex origine quis contrahit dispositiones ad quasdam passiones, & deordinationes ac vitia, sicut in 7. Phycorum refert, quod ex iracundo patre quandoque nascitur iracundus filius: ideo consulit Hieronymus, dicens: Nutrix, scilicet puerorum, non sit remulēta; non lasciuia; non luxuria; dedita; propter laetis corruptionem, qua scilicet inficiuntur & pueri.

Quod triplex est timor saeculus, scilicet mundanus, humanus, & seruilis, & quomodo licitus est timor humanus. Cap. LXV.

Aperi mihi soror mea, amica mea, columba mea immaculata mea: quia caput meum plenum est rore. Cantic. 5. Quali diceret sponsus: O fidelis anima, existens soror mea naturae conformitate, voluntatis unitate, & hereditatis participatione: amica mea, secretorum meorum reuelatione, fidei redemptione, gratiae infusione: columba mea, donorum sancti Spiritus donatione, & bonorum operum fecunditate: immaculata mea, caelestium contemplatione, & amoris mei continua fruitione. Vel, soror mea effecta in incarnatione; amica, in passione; columba, scilicet in Spiritus sancti missione; immaculata, in Baptismi susceptione. *Aperi mihi cor tuum*, qui tibi aperui latus meū in passione, caelum in ascensione, vt scilicet intrem per veniae donationem, per gratiae infusionem, per virtutum & charitatis augmentationem, & per aeternae gloriae promissionem. *Aperi*, inquam, mihi cor tuum clauē diuini timoris. Nam timor Domini prima virtus est, per quam peruenitur ad alias virtutes. Hinc timor Domini dicitur *initium sapientiae*: quia dicit Bernardus, quod sine timoris virtute, quae gratiarum prima est, & totius religionis exordium, nullum bonum poterit pullulare, vel manere. Omne enim virtutum aedificium, vergit in praecipitium, si huius gratiae amiserit fundamentum. Nam timor Domini expellit peccatum. Et qui sine timore est, non poterit iustificari, nihilque sic nos à vitijs cōseruat immunes, sicut timor Domini. Per timorem quippe factum ad bene operandum compungimur, & ad odium omnium visibilibus, & concupiscibilem, & proprii corporis, & propriae voluntatis incita-

Psal. 110.

Prouer. 1.

Timor Domini.

Eccli. 1.